

“Murathan Mungan’ın Yüksek Topuklar Romanındaki Ana Karakterin İnsan İlişkilerinin Geriye Dönüş/ İç Monolog ve Bilinç Akışı ile Çözümlemesi”

Odak Figür Nermin in varoluş sürecinde insan ilişkilerinin etkisi.

Ödevin Sözcük Sayısı: 3393

Araştırma Konusu: Murathan Mungan’ın“ Yüksek Topuklar” Eserinde Nermin’in Kendiyle Hesaplaşma Süreci Geriye Dönüş / İç Monolog ve Bilinç Akışı İle Okura Yansıtılmıştır.

Araştırma Sorusu: Murathan Mungan’ın “Yüksek Topuklar” Eserinde Geriye Dönüş/ iç Monolog/ Bilinç Akışı Teknikleri Ana Karakterin İnsan İlişkilerinin Gösterilmesinde nasıl yansıtılmıştır?

İÇİNDEKİLER

1-Giriş	3
2.1.Karakterin Çocukluk Yıllarında Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	5
2.2. Karakterin Çocukluk Yıllarında Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	8
3- Karakterin İlk Gençlik (Ergenlik) Yıllarındaki Çözümlemelerine Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	9
3.1.Karakterin İlk Gençlik (Ergenlik) Yıllarında Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	9
3.2.Karakterin İlk Gençlik (Ergenlik) Yıllarında Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	11
4.1.Karakterin Gençlik Yıllarında Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	13
4.2.Karakterin Gençlik Yıllarında Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	14
5.Karakterin Anlatı Zamanındaki Yılların Çözümlemelerine Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	15
5.1.Karakterin Anlatı Zamanındaki Yılların Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	15
5.2. Karakterin Anlatı Zamanındaki Yılların Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı	16
Sonuç	16

Kaynakça.....	17
Yardımcı Kaynakça.....	17

1-Giriş

Bilinçaltı; kişiliğimizin farkında olmadığımız, kontrolümüz dışındaki parçasını temsil etmektedir. Diğer bir deyişle bu, buzdağının görünmeyen kısmıdır. Bilinçaltını tanımadan insan gerçeğini doğru anlayabilmek zordur. Diğer bir deyişle insanın kendisini tanınması; düşünce, duygu, davranış ve bedensel durumunun oluşumunda önemli derecede etkili olan bilinçaltını tanımakla mümkün olacaktır. Sigmund Freud, zihinsel süreçlerin bilinç dışı unsurlarla arasındaki bağlantıları ortaya çıkararak, insanın farkında olmadığı ve aslında davranışlarını yönlendiren bir bilinçaltının olduğunu söylemeye çalışmıştır. Anlaşılmaktadır ki, hiçbir şey öylesine olmamaktadır. Freud'a göre de hiçbir şey tesadüf değildir. Zihnimize öylesine gelen hisler, düşünceler veya istekler bile aslında bilinçaltına ait bir arzunun anlaşılmaz biçimidir.

Bilinçaltı, eserlerde de sıklıkla işlenen bir konu olmuştur. Murathan Mungan'ın Yüksek Topuklar romanı Nermin'in bilinçaltının, gizli dünyasının keşfidir. Mungan eserinde kullandığı tekniklerle karakterinin karanlıkta kalan bu dünyasının kapılarını aralar. Nermin'in bilinçaltı aralandıkça içinde ailesi, politik ve ideolojik düşünceleri, erkek ve kadın arkadaşları, İstanbul'un farklı mekanları gibi konular açığa çıkarılır. Yazar bunu yaparken şimdiden-geçmişe, geçmişten-şimdiye gidiş gelişlerle art arda öyküler sıralar. Bu öykülerin

anlatılma sebebi Nermin'in geçmişiyle yaptığı i hesaplaşmadır. Bu hesaplaşma kahramanın anlatı zamanındaki davranışlarının sağlam bir zemine oturabilmesi için yapılmaktadır.

Bu bağlamda Murathan Mungan, "Yüksek Topuklar" romanında anlatım tekniklerinden; özellikle geriye dönüş, iç monolog ve bilinç akışından yararlanarak Nermin'in psikolojisini gözler önüne serer.

Geriye dönüş, iç monolog ve bilinç akışı tekniğinin sık sık kullanıldığı bu roman, bir karakterin kişiliğinin oluşumunun izlerini geçmişte arar. Yaşanan en küçük anların bile bilinçaltında çok önemli bir yer tutarak bireyin karakterinin oluşumunda önemli bir yere sahip olduğunu gösterir.

Bu tezde, Murathan Mungan'ın kadının kimliğinin inşasında bilinç altının oynadığı rol anlatım teknikleri aracılığıyla incelenmiştir. Tezin araştırma konusu romanın ana karakteri olan Nermin'in kendiyle hesaplaşması sürecinin geriye dönüş / İç Monolog ve Bilinç Akışı İle Okura Yansıtılmasıdır.

Bu yapıtın seçilmesindeki en önemli etken kadın kimliğinin oluşmasındaki dış etkenleri göstermek ve karakterin kendiyle hesaplaşması sürecinde okurun kendi geçmişine gitmesine olanak tanimasındandır.

Yapılan kaynak araştırmaları sonucunda yazarın genel yapıtlarına yönelik çalışmalarının oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir. Yüksek Topuklar romanı Görsellik açısından incelenmiştir.

Bu tezin amacı ise, yapılan geçmiş taramalara katkı sağlamak açısından incelenmeyen geriye dönüş/ iç monolog/ bilinç akışı açısından incelemek olacaktır.

2. Karakterin ocukluk Yıllarındaki özömlerine Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İ Monologlar Ve Bilinç Akışı

Çocukluk, insan hayatının en önemli evrelerinden biridir. Orada yaşanan her an/anı bireyin yetişkin yaşamında, peşini bırakmayacak bir iz olarak kendini hissettirir. Bu eserde de Nermin geçmişiyile hesaplaşmaya başlar ve çocukluğunda yaşadıkları sık sık bilinç üstüne çıkar.

Hayatın iki yönü "görülen" ve "görülmeyen yaşantı" birbirlerinden ayrılmaz ve sıkı bir bağlantı içindedir. Geriye dönüşlerle geçmişe giden Nermin, bilinç akışıyla katmanları kaldırır. Yaraların kabuklarının altındaki olayları anımsar ve iç konuşmalarla da neler hissettiğini aktarır..

Geriye dönüş, iç monolog ve bilinç akışı tekniğinin sık sık kullanıldığı bu roman, bir kişiliğin oluşumunun izlerini geçmişte arar.

2.1.Karakterin Çocukluk Yıllarında Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Nermin'in evinde kalan Tuğde'nin beş yaşında bir çocuk olması, kahramanı yavaş yavaş çocukluk günlerini hatırlamaya zorlar. Geriye dönüşler, iç monolog ve bilinç akışı tekniği hatırladığı her ânı, anlatı zamanındaki yaşının -40 yaş- akli ile sorgulamasına olanak tanır. Bunun sonucunda da ailesiyle bitiremediği birçok hesaplaşmayla yeniden karşı karşıya kalır. Karakter, çocukluk yıllarına döner, o yıllara dair "Geçilen yollarda kaybedilenlerin en büyük kötülüğü, kendilerini tekrar tekrar hatırlatmalarıdır.(...)" (Mungan 421). Nermin, çocukluğuna ait neyi hatırlarsa acı çekmektedir. Henüz beş yaşındaki Tuğde'nin Nermin'in hayatına girmiş olması, artık yetişkin olan bir kadının çocukluk yaralarının kabuklarını yeniden kaldırmasına ve yüzleşmesine neden olur.

"Çocukluğumu hatırlamam gerektiğini anladığımda, her şey hakkında yeniden düşünmeye başladım. Kendimi yeniden bir çocuk olarak hatırlamak zordu; hele bunca zaman

onca şeyi unutmaya çalışmışken... Bir araya getirmekte zorlandığım nice kayıp parçadan oluşan çocukluğuma yabancıydım. 'Hatıraları bulanık, duyguları uzaktı. Fazla büyümüştüm.'
(Mungan 379-391)

Mutsuz bir kadın olan Nermin, hayatı sürekli sorgulamaktadır. Okur, roman boyunca geriye dönüş anlarında iç konuşmalar ve bilinç akışı ile Nermin'i daha iyi tanır. Onun geçtiği yollar öğrenildikçe Nermin'in olduğu noktadaki davranışlarının anlamlandırılması da kolaylaşır. "(...) Yalnızca babaannemin yanında masumiyetimi kazanırdım.(...) Kendimi bir tek onun yanında tam bir çocuk gibi hissediyordum. Babaannem erken öldü, onu tanımaya da, sevmeye de zamanım olmadı."(Mungan 379-391). Bu iç konuşma yalnız bir çocukluğun ilk izlerini göstermektedir. Babaanne ölünce çocukluk da bitmiştir. O öldükten sonra yanında masumiyetini yaşayacağı, güven duyacağı, kendini çocukluğuna bırakacağı bir büyüğünün olmaması bir çocuk için derin bir yalnızlıktır.

Romanın ana karakteri, çocukluk yıllarına her döndüğünde babaannesi dışında herkesi olumsuz bir şekilde anımsar. Bu yıllarda yaşadıkları, sonraki hayatında güvensiz, sevgisiz, herkese karşı eleştirel yaklaşmasına neden olacaktır. Nermin'le aynı evde yaşayan halaları her an onu izler ve eleştirirler. Bu bakışlar asla iyi niyetli, sevecen bakışlar değildir. Nermin bunu sık sık anımsar. "Halalarımın gözleri her yerde hep üstümdeydi. Sahip çıkmayan ama denetleyen, kollamayan ama cezalandıran gözleri... Herkesin her şeyime karıştığı bir kimsesizlik içinde büyüdüm."(Mungan 361-391). Kanter, makalesinde "Kadının toplumsal yapıda kendisini tanıması ve konumunu adlandırması aile yaşamıyla öncelenir. Özellikle aile içinde bireylerin birbirleriyle olan ilişkileri, kadının kendi varlığıyla yüzleşmesini destekleyici bir unsurdur. Bu anlamda aile kültürü kadere dönüşür." diye ifade eder. Bu bağlamda, "Yüksek Topuklar" romanının yalnız ve mutsuz kadın karakteri Nermin'in yaşamını şekillendiren ve onun ruhsal dönüşümlerini tetikleyen asıl unsur, mutsuz/huzursuz bir aile içinde yetişmesidir. "Halalarımın kendi deyişleriyle "bilhassa kıyışık" bıraktıkları o kapıdan

bazı geceler annem bir suçlu gibi gizlice odama girer, uyuduğumu sanarak, saçlarımı okşardı, halalarımın görmesini istemezdi,” (Mungan 378). Evde kendisini sığıntı gibi hisseden Nermin’in annesi ise kızını sevmeyi bile herkes uyuduktan sonra yapacak kadar sindirilmiş bir tiptir. Nermin, evde kimseyle bakışmayan ve sürekli dalgın bir halde bulunan annesinin kendisini sevmediğini/istemediğini düşünür. Bilinçaltına atılmış bu anı ilerde Nermin’in bir iç konuşmasında kendini şu şekilde gösterecektir. “Saçlarımın okşanması her zaman en güçlü sevgi belirtisi olarak görünmüştür bana. Bugün bile benim için aşk ve beraberlik demek, her şeyden önce geceleri saçlarımı okşayan bir el demektir...” (Mungan 378-391). Sevgisine en çok ihtiyaç duyduğu insan olan annesiyle zorunlu bir uzaklık içindedir. Sürekli hatalarının arandığı gergin, mutsuz bir evde yaşamaktadır. Nermin sıcak aile ortamından yoksun bir çocukluk geçirir. “Düşünüyorum da, çocukluğumda sıradan bir merakla baktığımı sandığım pencerelerde, başkalarının bizimkinden çok daha mutlu olduğuna inandığım hayatların izlerini aramışım meğer. ” (Mungan 473). Bu iç konuşmada Nermin’in çocukluk yıllarında başka ailelerle kendi ailesini karşılaştırarak yaşadığı mutsuzluğu görmek mümkündür.

Geriye dönüşü tetikleyen birçok etken vardır bunlar; eşyalar, ev içi kokular, sesler, pişirilen yemekler ve daha birçok şeydir. Geriye dönüşlerle bilinç altı çalışmaya başlar. Kokular, sesler, eşyalar ya da bir konuşma Nermin’in bilinç- altını harekete geçirmektedir. O, geri dönüşlerle hayatının farklı dönemlerine gider. Çocukluğuna gittiği bir anda yaptığı iç konuşmada baba kavramının kendi için ne ifade ettiğini ve bunun nedenlerini aktarır. “Salonumuzun bir köşesinde babamın sandalyesi dururdu.(...) Babam, bununla sakat belini koruduğunu iddia ederdi.” (Mungan 399-405). Evdeki o sandalyeye babasından başka kimse oturamazdı. O koltuk; babanın, ev içindeki sessiz, görülmez otoritesinin bir simgesi olarak salonun baş köşesinde durur, boş hali bile bütün evi doldurmaya yeterdi.. “Eşyayla ilişkimiz, hayatla ilişkimiz konusunda ipucu verir.” Böyle bir çocukluk geçiren ve çocukluk dönemine ait bilinmez korkular taşıyan Nermin, çocukluğu kendi karanlığı olarak duyumsar. Öyleki “Üç

halası, yüzü hep gölgeli bir karanlıkta kalmış bir babaanne ve ölü balık gibi gezen bir baba” (Mungan 376). yaşamını zorlaştırmıştır. “İleriki yıllarda hayatımıza yön veren ya da onu karartan birçok yeteneğimizin, çocukluğun bu erken maceralarıyla kazanıldığına inanıyorum.” (Mungan 405). Bu iç monolog, Nermin’in çocukluğundan neleri belleğine kaydettiğini ve ilerde bunların izdüşümlerinin yetişkinlik hayatını nasıl etkileyeceğini anlatan bir ipucudur. Nermin, Tuğde’yle yaşadığı beş günlük zamanda kırk yıllık hayatının sırlarını, küçük küçük anlardan çözer. Bu beş gün; yaşarken anlaşılmayan, üzerinde bile durulmayan nice ayrıntının su yüzüne çıktığı bir dönem olmuştur.

2.2. Karakterin Çocukluk Yıllarında Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Nermin’in çocukluk yıllarındaki arkadaş ilişkilerinin çözümlenmesinde bu anlatım tekniklere bakıldığında, aile ilişkilerinin etkisi ağır basmaktadır. Halalarıyla yaşadığı iletişim sorununu onlarla inatlaşarak üst seviyeye çıkarır. “Bana sürekli dikkatli, temkinli olmam, hanım kız olmam öğütleniyordu. Sanki herhangi bir dalgınlık ânında, hayatımı mahvedecek büyük bir hata yapacaktım. Bu yüzden her konuda çok, ama çok dikkatli olmalıydım.” (Mungan 378). Nermin, çocukluk döneminde çok fazla arkadaş edinemez, çünkü baskıcı bir evde büyümüştür. Böyle bir yaşam algısı içinde, kendini korumanın en iyi yolu olarak zamanla, suskunluğu keşfetmiştir. “İlkokuldayım. Nedense, o gün derslerden sonra okulda kalmamız gerekmiş, evlere haber verilmişti. Bir kış akşamı. (...) Her yeri kalın bir kar kaplamış, Havanın soğuk olmadığını anımsıyorum.”(Mungan 409). Okuldan geç çıkılması ve evlere haber verilememesi Nermin için oldukça keyif verici bir durumdu. Halalarını kızdırmak için önemli bir fırsattı.

“(...) Benim için aile demek, çocukken bile bir kirli sırlar yumağıydı; dışarıya söylenmeyenlerin, gösterilmeyen gizlerin, saklı tutkuların, ölümüne yalanların barındığı bir

suç çetesi. Adını çok sonra koyabildiğim bir düşmanlık duygusu besledim bütün o oturma odalarına, salonlara, yalancı bir kibarlığın ve sözde dayanışmanın örttüğü, adına aile denilen o zehirli saklambaca.” (Mungan 248).

Nermin böylece aile kavramı ve arkadaşlık kavramı için neler düşündüğünü bu iç konuşmasıyla açıklığa kavuşturmuştur.

3- Karakterin İlk Gençlik (Ergenlik) Yıllarındaki Çözümlemelerine Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Eserde Nermin'in ergenlik yıllarındaki değişimine ve hesaplaşmasına ilişkin birçok geriye dönüş, iç monolog ve bilinç akışı vardır. Tuğde, Nermin için ilk önce ufak bir çocuk gibi olsa da birlikte geçirdikleri zaman arttıkça, Tuğde'nin Nermin'in zihnindeki çocuk tanımına hiç uymadığı ortaya çıkmaya başlar. Tuğde, Nermin'in gözünde gittikçe büyür ve o büyüdükçe Nermin'in hatırladığı “*Nermin*”de büyür. Bu sefer yetişkin Nermin ergenliğiyle hesaplaşmaya başlamıştır. Sırada bir yetişkin bakışıyla ergenlik dönemindeki arkadaşları ve yine ailesi vardır.

3.1.Karakterin İlk Gençlik (Ergenlik) Yıllarında Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Nermin'in geriye dönüşlerle hatırladığı ergenlik yıllarına ait ilk aklına gelen olay “Halalarımın (...) hiçbir açıklamada bulunmaya gerek duymaksızın, bacak arama tıktırdıkları (...) pamuklar... Zamanından erken gelen kan.” (Mungan 205). Bu İç konuşmayla anlaşılmaktadır ki Nermin ergenliğe kötü bir adım atmıştır. “Sonra en büyük halamın yüzüme indirdiği tokat.(...) Sanki tek kelime bile edilse, önemli bir denge altüst olacakmış gibi, suskunluk yeminine benzer bir susukunluk.(...) Aslında herkes tarafından fark edildiğini, ama bilmediğim bir nedenden ötürü saygılı bir sessizlikle dile dökülmediğini sanırdım.” diye iç

konuşmasını sürdüren kahraman, ergenliğin utanılacak bir şey olduğu inancıyla büyür. “ Bu, ergenliğinize ayrı bir hüznün ve apayrı bir yalnızlık katar.” (Mungan 205). Artık genç kız olduğu için ilk kanda tokat yiyen Nermin bedeninin kendine ihanet ettiğini düşünür. “Senin bir kabahatin yok! İçimdeki suçlu ses: Sahi yok mu? Bedenim bana ihanet etmiş gibi hissediyordum kendimi.” diyerek yaptığı iç konuşmayla biraz olsun rahatlamış olduğunu belirtir. “Bütün ihanetlerine karşın, hiç terk edemeyeceğiniz bir şeydir bedeniniz. Onu sevmeyebilirsiniz, ona küsebilirsiniz, ondan cayabilirsiniz, ama onu terk edemezsiniz.” (Mungan 204). Ergenliğe ilk adım atışını, kadınlığa adım atmanın herkes tarafından paylaşılan bir deneyim olduğunun doğallığı içinde yaşayabilseydi ileride kadınlıkla ilgili daha sağlıklı bir düşünüş biçimi olurdu. “ Oysa, hep saklanması gereken bir yara gibi yaşadım bunu. Gene de ne bileyim, sanki birileriyle konuşabilseydim bütün bunları. Bu yüzden bacaklarımın arasından akan kan, bütün hayatıma bulaştı.” (Mungan 203-205). İlk gençliğe geçişte yaşadığı bu şok onu hayatı boyunca bırakmamıştır. Nermin, kadın bedeni üzerinden kendisini kurgulamasının sıkıntılarını da özellikle halalarının kendisine yaklaşımlarından dolayı hisseder. Sürekli sorgulanan kadın ve erkek kimlikleri arasında bir yer edinmeye çalışan bireyler, toplumsal rollerin zorladığı/dayattığı hayallerini bir köşede saklı tutmak zorunda kalmıştır.

Aslında Nermin çocuk ama kadınsı Tuğde’de kendine ait izler bulmaktadır. Nermin, daha beş yaşında olmasına karşın büyümüş de küçülmüş Tuğde ile çatışarak da olsa değişik bir bağ kurmuş, hiç dönmek istemediğe geçmişe Tuğde’nin çağrıştırdıklarıyla gitme cesareti göstermiştir. Nermin, Tuğde’yle birlikteyken bilinç altına ittiği her olayı ki, bunlara rüyalar da dahildir, bilinç üstüne çıkarmaya başlar. Öyleki çocukluğunda sık sık gördüğü bir kabusu anlatır.

“Çocukken en büyük korkum tuvalette kilitli kalmaktı. Gördüğüm birçok kâbusta tuvalette kilitli kalmışım, (...) sonunda beni kurtarmaya geldiklerinde de, kapı hemen

açılmaz, uzun uzun uğraşırlar, kan ter içinde kalırım, sonunda kapı açılıp dışarı çıktığımdaysa, bütün o kalabalığı kapı önünde toplanmış, benim kurtarılışımı izlerken bulur, yerin dibine geçerim.” (Mungan 143).

Onu korkutan; kilitli kalmaktan çok, dışarı çıktığında kapının önünde biriken insanlar tarafından görülmektir. Nermin hiçbir zaman önde olmak istemez. Bunu da şu iç konuşmasıyla anlatmaktadır. *“Hayatımda öne çıkmaktan hep ürktüm. Hiçbir müsamerede rol almadım. Çocuk yaşta bile, kendinizi bütün oyunların dışında görürseniz, size yanılısamasına kapılacağımız hiçbir oyun kalmaz; taş gibi bir gerçeklik duygusuyla büyürsünüz.”*(Mungan 116). diyerek gözönünde olmaktan hiç hoşlanmadığını bu iç konuşmayla vurgular.

3.2.Karakterin İlk Gençlik (Ergenlik) Yıllarında Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Nermin'in ilk gençlik yıllarındaki arkadaşlık ilişkilerine bakıldığında anlatım tekniklerinin onları çözümlemede önemli bir etkisi vardır. O artık çocukluktan çıkmış, halalarına karşı suskunluk silahını kullanarak evde içine kapanmıştır, ancak okulda arkadaşlıklar kurmuştur. Tuğde beş gün içinde bitmek bilmeyen istekleri ile Nermin'in sınırlarını zorlar. Sonu gelmeyen gezmelerden birinde, Tuğde'nin sevdiği diziyi izlemek için oturlan kafede, karşılaştığı arkadaşı Berrin Nermin'i geçmişe döndürür. *“Berrin, ortaokul ve lisede sınıf arkadaşımı. Sonraki yıllarda da sürdürdük arkadaşlığımız. (...)”* (Mungan 248). Bu geriye dönüşle, ortaokul ve lise yıllarını anımsar. Nermin mutsuz bir ailede yetişmiştir. Bu nedenle çevresindekilere karşı da tahammülsüzdür. Arkadaşlık ilişkileri uzun yıllar devam etse de dostlukları sağlıklı değildir. Nermin insanlardan kopuk, yalıtılmış, uzak kendisinin ve öteki insanların bir gözlemcisi olmuştur. Bu da insanlarla arasına mesafe koymuştur. *“Sürekli diğerlerini bozum etmek, mosmor etmek, ağzının payını vermek üzerine bir hayat kurarlardı. O zaman da bütün bunları pek zavallica bulur, bütün bu numaralara tenezzül etmez, bu*

yüzden de pek sevilmez ve yalnızlık çekerdim. Ukala ve kendini beğenmiş bulurlardı beni.” (Mungan 41-43). diyerek yaptığı iç konuşmada ve geriye dönüşlerde anlaşılmaktadır ki, Nermin gençliğinden bu yana insanlarla arasına mesafe koymuştur.

Nermin’in herkes tarafından bilinen güzel bir özelliği vardır. O suskunluğu seçtiği günden bu yana çok iyi sır saklar ve asla dedikodu yapmaz. Bu nedenle kızlar kötü gün dostu olarak daima Nermin’i seçerler. “Hiç dedikodu yapmadığım ve iyi sır sakladığım için, güvenilirliğim keşfedilir, birbirleriyle küstükleri, mutsuz ve kötü günlerinin dostu olurdum.” (Mungan 41-43). Bu iç monolog ile yapılan çözümlenmeler kahraman tarafından doğrudan anlatıldığı için etkili ve içten bir anlatım sağlamıştır. Geriye dönüş, iç monolog ve bilinç akışı birbirleriyle iç içe olan tekniklerdir. Eser boyunca kullanılan bu teknikler okurda, kahramanla doğrudan iletişim kuruyor duygusu yaratmaktadır.

4.Karakterin Gençlik Yıllarındaki Çözümlenmelerine Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Karakterin gençlik yıllarındaki çözümlenmelerine geriye dönüş, iç monolog ve bilinç akışının etkisi yönünden bakıldığında Nermin’in kadınlara ilişkin olumsuz düşüncelerinin başında; kadınların matematiksel bir hesapla yaşamaları ve kadınlar kaç yaşında olurlarsa olsunlar birbirlerini her zaman rakip olarak görmeleri gelmektedir. Tuğde ile ilk karşılaşmasını “Aynı erkeği çılgınca seven iki gözü kara rakibinin, en kanlı zamanlarında yüzyüze gelmesi gibi” (Mungan15). diyerek yaptığı iç konuşmada da anlaşıldığı gibi o kadınların birbirlerinden hiçbir zaman hoşlanmayacağı kanısındadır. Küçük kızın kendisiyle hesaplaşmaya geldiği hissine kapılır. Bu ilk yorumlarında yanılmadığını fark eder. Modern yaşamın tüketim kalıpları içinde büyüyen ve çokbilmiş bir kız çocuğu olan Tuğde, daha beş yaşında olmasına rağmen dişiliğinin bilincindedir. Nermin, karşısında beş yaşında bir kız çocuğu değil de adeta “fettan, şuh ve kindar bir kadın” (Mungan 16). olduğunu düşünür.

Tuğde'yle karşılaşması, Nermin'in kadın düşmanlığının bilinçaltından bilincine sızmasına da zemin hazırlar.

4.1.Karakterin Gençlik Yıllarında Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Nermin'in gençlik yıllarına ait aile ilişkilerinin çözümlemesi için de bu anlatım teknikleri kullanılmıştır. Kahramanın ailesiyle hesaplaşmasının bitmemiş olduğu yaptığı birçok iç konuşmada anlaşılmaktadır. "Sıradan bir tişört, beni nerelerden nerelere taşıyor? Evimde oturmak istiyorum. Kimsenin giydiği tişört uğruna zihinsel yolculuklara çıkmak istemiyorum, canım yansın istemiyorum. Böyle delirmek istemiyorum." (Mungan 51). zihinsel yolculuklar kahramanı yormaktadır. Hesaplaşmalardan yıllarca kaçmış, bilinç altına hiç gitmemiştir. Tuğde onun yanında kaldığı sürece bu zihinsel yolculuktan kurtulamaz. Bu yolculuğu her şey başlatabilir. Nermin de bunun farkındadır. "Biraz gülümseyiş, birkaç el kol hareketi, bir duruş, bir bakış nasıl da bir şeyleri harekete geçiriyor insanın içinde. Nicedir katılmış kalmış taşlar kımıldıyor ta dipte bir yerlerimde." (Mungan 53). Taşalar kımıldadıkça geriye gittikçe, bilinç altının üstündeki örtü kalkar ve okura orada hissettiklerini iç konuşmalarla anlatır. "Birdenbire geçmiş gecelerden bir geceye gidiyor aklım, işsiz ve parasız olduğum, gururumun ve özgürlüğümün güvencesi olarak da ailemden yardım kabul etmediğim sıralardı." (Mungan 133). Bu iç konuşma gençlik yıllarında aile ilişkilerinin iyice koptuğunu göstermektedir. Öyleki ailesinden para istemez. "Cihangir'de bir bodrum katını arkadaşlarımla paylaşıyordum geçici bir süre için." (Mungan 133). Çocuklukta oluşturulamayan aile bağları, gençlikte tamamen kopmuştur.

4.2.Karakterin Gençlik Yıllarında Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Nermin'in gençlik yıllarındaki arkadaşlık ilişkilerini çözümleme açısından geriye dönüşler, iç monolog ve bilinç akışının etkilerine bakıldığında o yılların çok sancılı geçtiği sonucuna varılmaktadır.

“Kötü bir geceydi, ucuz bir meyhanede kafaları çekmiş, umutsuz şeyler konuşmuştuk, parasızdık, aşksızdık, hüznünlüydük. (...) Hava soğuktu. Çok soğuk. Onun üzerinde rengi atmış, astarı sarkmış, iyice tiftiklenmiş kumlu bir kaban; benim sırtımdaysa kaç mevsimin yağmurunu görmüş, buruşuk, ince bir pardösü vardı, (...) baş edemeyeceğin hiçbir hüznün yoktu sanki. Gençlik işte!” (Mungan 133).

Nermin'e göre gençlik insanoğlunun en güçlü olduğu dönemdir. İnsan bu dönemde her şeyle baş edebilir.

Eser boyunca kahraman çocukluğuna, ergenliğine geri döndüğü zamanlarda gergin ve mutsuz bir tonda anımsar geçmişi. Gençlik yıllarına döndüğünde geçmişe özlem tonu yakalanmaktadır. Kahramanın anlatı tonu gençliğe geri dönüşlerde daha yumuşaktır.

“Üniversite yıllarımda tanıdığım kimi kızlara... Kazık kadar olmuş o koca koca kızlar, cilve olsun diye hep küçük kız sesiyle konuşurlardı.” Nermin'in bu iç konuşmaları da geri dönüşe hazırlamaktadır onu. (Mungan 35). Nermin bu geriye dönüşle gençliğin özlenen yanlarından uzaklaşmış ve yıllarca unutmaya çalıştığı bir olayı anımsamıştır. Nermin biliyordu hayatı boyunca o matematiksel hesabı yapacak ve çevresindekileri hep üzecekti.

5.Karakterin Anlatı Zamanındaki Yılların Çözümlemelerine Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Karakterin anlatı zamanındaki ilişkilerini çözümleyen anlatım tekniklerine bakıldığında artık Nermin'in kendiyle barıştığı hissedilmektedir. Tuğde'yle karşılaştığı andan itibaren ailesiyle, arkadaşlarıyla ve kendisiyle ilgili düşünceleri birer birer bilincine sızan Nermin, kendisini de çözmeye çalışmaktadır Tuğde'nin, Nermin'in yanından ayrılma zamanı yaklaştıkça Nermin de zihninde kendisi ve neredeyse hayatına şimdiye kadar girmiş olan herkesle ama özellikle ailesi ve arkadaşlarıyla, yaşadığı her şeyle hesaplarını kapatmaya yaklaşmış, iyisiyle kötüsüyle kendini kabul etmeye başlamıştır. Geçmişini anlayan, affeden ve affetmediğini öylece kabul eden Nermin artık hayatının olgunluk dönemine kendini hazır hissetmeye başlamıştır.

5.1.Karakterin Anlatı Zamanındaki Yılların Aile İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Nermin'in anlatı zamanında ailesiyle ilişkisi tamamen bitmiştir. O eser boyunca geriye dönüşler, iç monolog ve bilinç akışıyla geçmişine en çok da çocukluğuna gitmiştir. Bu tekniklerle bilinç altı her açıldığında aileye, çocukluğa ait birçok yaşanmışlık hücum etmiştir. Kahraman anlatı zamanında yaşadığı bu hesaplaşmayla geçmişiyse barışmıştır. "Gündelik hayatta zamanı bunca sık tarttıkça, zaman daha çok derinleşip uzaklaşıyor bizden. Yaşlanmaktan korktukça, daha çok yaşılanıyor insan. Zamanı niye kendi akışına bırakmıyor, sürekli onun geçişini izlemeye çalışıyoruz ki? Eşyadaki zamanı insan yılları devirdikten sonra fark etmeye başlıyor."(Mungan 169). Bu iç konuşmadaki dinginlik ve halletmiş olmanın rahatlığı hissedilmektedir.

5.2. Karakterin Anlatı Zamanındaki Yılların Arkadaşlık İlişkilerini Çözümlemede Etkisi Olan Geriye Dönüşler/ İç Monologlar Ve Bilinç Akışı

Eserin anlatı zamanında Nermin daha yakın zamanlara geriye dönüşler yapar ve oralardaki olayları anımsayarak yaşadıklarını anlatır. Yakın geçmişte bilinç altına itilen olaylar yoktur.

“ Şirkette önemli bir idari görev yapan Metin'le tanışmıştık. O da yeniydi işte, ama hemen yükselmişti. Kendime yeni bir hayat kurmaya çalıştığım günlerdi, zayıf günlerimdi. Yeni insanlara, yeni ilişkilere ihtiyacım vardı; gösterdiği ilgiyi karşılıksız bırakmadım ben de. Tuhaf bir beraberlik olmaya başladı bizimkisi. Bir beraberlik denemesiydi iki taraf için de...” (Mungan 451). Bu geriye dönüşlerle Nermin'in yakın geçmişine gidilir. Eserin anlatı zamanında karakter daha eski alışkanlıklarını bırakmış ve yeni bir hayata başlama isteği içindedir. Nermin zamanı başa sarmaya hazır değildir. “Gereken zaman içinde barışmadıysanız eğer, bir gün barışırsam söylerim, diye beklettiğiniz sözler eskimiş olur, onlar size bile bir şey söylemez hale gelir.” (Mungan 451-460) Bu iç konuşmayla anlaşılmaktadır ki, Nermin yeni bir hayata başlamak istemektedir. Geçmişiyile barışmıştır.

Sonuç

Murathan Mungan'ın “Yüksek Topuklar” romanındaki ana karakter Nermin geriye dönüşler, iç monologlar ve bilinç akışıyla geçmişiyile hesaplaşmıştır.

Yazar ana karakteri üzerinden kişiliğin biçimlenmesinin izlerini geçmişte aramaktadır. Bunu da eserde geriye dönüş, iç monolog ve bilinç akışı tekniğini kullanarak sağlamıştır. Romanda yazar ana karakter Nermin'in; görülen yaşantısının izlerini görülmeyen yaşantısında bulmanın yollarını bu anlatım teknikleri ile gerçekleştirmiştir. Nermin'in iç gerçekliği ve dış dünyayı, hayatı algılayışının boyutlarının derinliğiyle anlaşılabilmesi için

anlatı zamanı olan beş gün, geriye dönüş tekniği ile genişletilmiştir. İç monolog ve bilinç akışı ile de Nermin'in psikolojik durumu ve bu durumların davranışlarını şekillendirmedeki etkisi gözler önüne serilmiştir.

“Yüksek Topuklar” romanının kahramanı Nermin'in yaşamını şekillendiren, yaşadığı ortamdır. Onun yaşam seçimlerinde çocukluk ortamını yadsımasının izleri görülür. Genç kadının kendini tanıma ve ‘kendini yeniden oluşturma’ süreci, aile ortamının dayatmaları sonucunda ortaya çıkar. Bu bağlamda Nermin'in bireyleşme süreci, içselleştiremediği nesne ilişkilerine verdiği tepkilerle paralel ilerler.

Kaynakça

MUNGAN, Murathan(2002) Yüksek Topuklar, Metis Yayınları, İstanbul.

Kanter, Beyhan “ Murathan Mungan’ın Yüksek Topuklar Romanında Kadın Kimliği”
folklor/edebiyat, cilt:16, sayı:63, 2010/3

Yardımcı Kaynakça

BEAUVOIR, Simon(1993) Kadın, İkinci Cins, (Çev.Bertan Onaran), Payel Yayınları, İstanbul.

BUTLER, Judith(2005)Cinsiyet Belası, (Çev.Başak Ertür), Metis Yayınları, İstanbul.

HORNEY, Karen(1998) Kadın Psikolojisi, (Çev. Selçuk Budak), Öteki Yayınları, Ankara.

SHAYEGAN, Daryush(2007) Yaralı Bilinç, (Çev.Haldun Bayrı), Metis Yayınları, İstanbul.